

Els Clàssics en la Cultura Contemporània

Codi: 103563

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500243 Estudis Clàssics	OT	3	0
2500243 Estudis Clàssics	OT	4	0
2502758 Humanitats	OT	3	0
2502758 Humanitats	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Oscar Luis de la Cruz Palma

Correu electrònic: Oscar.DeLaCruz@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Els continguts acudiran a coneixements teòrics sobre la història de la cultura que els estudiants han hagut d'adquirir en altres assignatures, especialment els referits al període dels segles XVIII-XXI. També es considera assolit un nivell de redacció que inclou la manera de citar científicament la redacció dels treballs.

Objectius

Estudi dels esdeveniments culturals que s'han produït i que es produeixen a l'època contemporània, per a la comprensió i anàlisi dels quals cal fer referència als seus antecedents en el món clàssic.

Per a una comprensió de la història de la cultura contemporània, és imprescindible adonar-se que les innovacions significatives no han pogut desenvolupar-se sense tenir en compte unes tradicions que, sovint, parteixen del món clàssic. Els nous esdeveniments culturals transcendentals no n'han prescindit, actualitzant les referències clàssiques per motius sobre els quals cal reflexionar.

L'assignatura treballa sobre aquesta idea general i intentarà demostrar la seva aplicació tenint en compte els objectius següents:

- Considerar el pes de la tradició clàssica al panorama de la cultura contemporània.
- Detectar elements culturals de tradició clàssica, vigents a la història de la cultura recent.
- Localitzar nous fenòmens que depenen de l'ús o la interpretació de temes clàssics o de la cultura clàssica.
- Avaluar i valorar el pes de la cultura clàssica en el panorama cultural actual.

Competències

Estudis Clàssics

- Demostrar que es coneix l'evolució de la imatge artística de l'antiguitat.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural.
- Sintetitzar el debat actual sobre el lloc de la tradició clàssica a Occident.

Humanitats

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els processos històrics en què s'inscriu la cultura contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la reutilització dels motius clàssics en nous contextos
2. Analitzar la reutilització dels motius clàssics en nous contextos.
3. Aplicar els coneixements històrics, institucionals, culturals i literaris al comentari de textos.
4. Criticar les adaptacions cinematogràfiques de les llegendes mitològiques clàssiques
5. Criticar les adaptacions cinematogràfiques de les llegendes mitològiques clàssiques.
6. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
7. Enumerar conceptes de la cultura clàssica que han perviscut fins a la societat contemporània
8. Identificar els resultats, a diversos nivells, de la projecció del món clàssic en la cultura occidental en les diferents èpoques i territoris.
9. Identificar les fonts grecoromanes en què s'han inspirat artistes i literats al llarg de la història.
10. Interpretar el context material i cultural de transmissió dels textos antics.
11. Relacionar els mites contemporanis amb l'antiguitat clàssica
12. Relacionar els mites contemporanis amb l'antiguitat clàssica.
13. Valorar la recepció del pensament i de la història del món clàssic a Occident.

Continguts

Mòdul 0: Delimitacions metodològiques

0.1 Definicions del concepte "cultura contemporània" i limitacions cronològiques i espacials.

0.2 Definicions i consideracions sobre el concepte de "tradició clàssica".

0.3. Metodologia dels estudis sobre tradició clàssica: aclariment dels conceptes d'influència, transmissió, paral·lel, còpia, versió, adaptació, etc.

Mòdul 1: Antecedents del món contemporani del segle XXI: la tradició clàssica als segles XVIII-XIX.

1.1 L'interès de la Il·lustració pel món clàssic.

1.2 L'aparició de nous mites contemporanis... basats en la tradició clàssica.

Mòdul 2: La presència del món clàssic a la primera meitat del segle XX.

2.1 El tractament dels clàssics per les avantguardes.

2.2 Els clàssics com a imatge del feixisme.

2.3 Expressions existencialistes per mitjà dels referents clàssics.

Mòdul 3: La presència del món clàssic a la segona meitat del segle XX i inicis del s. XXI.

3.1 La utilitat dels clàssics per a la cultura postmoderna.

3.2 L'aparició d'un neohumanisme i l'actualitat dels clàssics.

3.3 Constatació de l'ús de les referències clàssiques a la actualitat.

Metodologia

A més de les explicacions teòriques del professor, els estudiants hauran de lliurar tres ressenyes durant el curs. L'objectiu d'aquestes ressenyes serà il·lustrar amb algun exemple concret la pervivència o influència de la tradició clàssica durant els períodes d'estudi.

Ressenya 1 (tema del mòdul 1):

Sobre els nous mites del s. XVIII - XIX

Ressenya 2 (tema del mòdul 2):

Sobre la representació dels clàssics per les Avantguardes

Sobre l'ús dels clàssics pel Feixisme

Ressenya 3 (tema del mòdul 3):

Sobre l'ús dels clàssics al segle XX: Existencialisme - Postmodernitat

Calendari d'activitats

El professor detallarà un calendari de lliurament de les activitats avaluable a l'inici del curs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Mòdul 0: introducció metodològica	8	0,32	11, 13
Mòdul 1: exposició teòrica	12	0,48	2, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Mòdul 2: exposició teòrica	9	0,36	2, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Mòdul 3: exposició teòrica	12	0,48	2, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Tipus: Supervisades			
Indicacions especialitzades per a la redacció de les 3 ressenyes	6	0,24	2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Tipus: Autònomes			
Lectura de bibliografia per a cadascú dels mòduls (continguts)	75	3	2, 9, 10, 11
Redacció de 3 ressenyes	12	0,48	2, 6, 9, 10, 11
Redacció de conclusions i preparació de l'exàmen final	12	0,48	2, 7, 8, 9, 10, 11, 13

Avaluació

El resultat de la nota final s'obtindrà de la suma de les proves següents:

Entrega de 3 ressenyes: 60% [20% cada una]. Per a obtenir el 20% corresponent a cada exercici, és imprescindible lliurar-lo en la data indicada. En cas de retard injustificat en el lliurament, es rebaixarà la nota en proporció dels dies de retard. En canvi, els estudiants podran revisar i corregir les seves redaccions si no han obtingut en primera instància la nota màxima de 2 punts per exercici.

Prova escrita (examen obligatori): 40%.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

L'estudiant rebrà la qualificació de No avaluable sempre que no hagi fet l'examen obligatori.

Reavaluació:

Si es dona el cas, els estudiants tindran dret a corregir i tornar a entregar les ressenyes fins que assoleixin la nota màxima (60%), amb data límit del dia de l'avaluació final.

La nota dell'examen no es pot reavaluar amb una segona prova, en tot cas es pot discutir durant el període de revisió de notes (període de reavaluació).

Aquells estudiants que no hagi aprovat i es presentin a la reavaluació, tenen opció només al aprovat (5 punts) com a nota màxima.

Per ser avaluat, és necessari haver lliurat les tres ressenyes i haver fet l'examen obligatori, sense les quals proves el resultat de l'avaluació serà "no avaluable".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de 3 ressenyes relacionades amb els continguts de l'assignatura	60%	2,5	0,1	1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Prova escrita (examen)	40%	1,5	0,06	3, 7, 8

Bibliografia

La bibliografia següent és orientativa i no exhaustiva.

Mòdul 1:

P. Burke, *¿Qué es la historia de la cultura?*, Madrid, 2005

J. W. Burrow, *La crisis de la razón. El pensamiento europeo 1848-1914*, Barcelona, 2001.

Ch. Jamme, *Introducción a la filosofía del mito en la época moderna y contemporánea*, Barcelona-Buenos Aires-México, 1999.

J. Picó, *Cultura y modernidad*, Madrid, 1999.

D. Viñas Piquer, *Historia de la crítica literaria*, Barcelona, 2002.

Mòdul 2:

L. Canfora, *Ideologías de los estudios clásicos*, 1980, trad. cast. M. Llinares García, Madrid, 1991.

J.M. Domenach, *La propaganda política*, Barcelona, 1969.

R. Gubern, *Máscaras de ficción*, Barcelona, 2002.

U. Silva, *Arte e ideología del fascismo*, Valencia, 1975.

VV.AA. *¿Qué es una obra maestra?*, Barcelona, 2000.

Mòdul 3:

E. Fromm, *El humanismo como utopía real*, Barcelona-Buenos Aires-México, 1998.

O. Fullat, *El siglo postmoderno (1900-2001)*, Barcelona.

J.L. Gaddis, *El paisaje en la historia*, Barcelona, 2004.

J. F. Lyotard, *La condición postmoderna*, Madrid, 1994.

E. Said, *Orientalismo*, Barcelona, 2002.

E. Said, *Humanisme et démocratie*, Paris, 2005

J. P. Sartre, *El existencialismo es un humanismo*, Buenos Aires, 1972.

Tz. Todorov, *El jardín imperfecto*, Barcelona, 1999 (trad. franc. 1998¹).